

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПРОЄКТНИХ КОМАНД

Швець Василь Якович

доктор економічних наук,

професор кафедри менеджменту,

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Михєєв Дмитро Сергійович

аспірант кафедри менеджменту,

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Одним з основних драйверів економічного розвитку України та одним з помітних джерел надходження іноземних інвестицій були фірми, що займалися розробленням програмного забезпечення. В Україні сформувалося кілька кластерів, що об'єднували підприємства інформаційно-комунікативних технологій, зокрема у Києві, Харкові, Одесі та Дніпрі. Як відомо, основним підходом до організації роботи людей в ІТ-фірмах є проєктний, що передбачає роботу груп фахівців на тимчасових умовах відповідно до визначених замовником часових та фінансових обмежень. У роботі Т. Прокопенко та Б. Ободовського розглянуто визначення ефективності роботи проєктної команди та досліджено фактори, що впливають на неї, з особливим виокремленням компетентнісних характеристик керівників проєктних команд та їх підлеглих [1, с. 52]. Значну роль відіграє також залученість співробітників у проєкт, усвідомлення ними значимості завдань, що виконуються, а також ті матеріальні і нематеріальні спонуки, що зумовлюють їхню участь у фаховій діяльності. Питанням впливу факторів мотивації, зокрема під час реалізації інноваційних проєктів, присвячені роботи [2; 3]. В обох попередньо згаданих публікаціях автори наголошують на домінуванні вторинних, вищого рівня потреб, для працівників, у першу чергу тих, які беруть участь у проєктній діяльності. Окрім факторів матеріальної мотивації, компетентності, усвідомлення значимості виконуваної роботи, що впливають на ефективність діяльності проєктних команд, важливу роль відіграє правильно побудована система таймменеджменту, а також дотримання бюджетів, які були попередньо визначені замовником та фірмою. Перевагами, що сприяли підвищенню ефективності діяльності проєктних команд українських підприємств (фірм) інформаційно-комунікативної сфери, були та залишаються високий рівень інженерно-технічної освіти, велика кількість випускників закладів вищої освіти, конкурентні заробітні плати (відносно невисокі у глобальному вимірі,

але значно вищі за середньоринкові в Україні), близькість (відносна) до європейських, близькосхідних та північноамериканських замовників.

Утім, початок повномасштабних воєнних дій внаслідок російської агресії суттєво вплинув як на ефективність діяльності таких підприємств, так і на саму структуру ринку інформаційних технологій в Україні. Справжнім викликом для проектних груп стала необхідність організовувати роботу у форматі розподілених команд, що вимагає нових рішень для забезпечення фінансових потреб, розуміння місцевого податкового законодавства, а часом вимагає створення відокремлених підрозділів за межами нашої держави. Перелічені питання належать до сфери соціальної відповідальності бізнесу, завдання якої доволі точно описані у статті [4, с. 180] як її складові. Хоча показники роботи підприємств сектору у 2023 році демонстрували впевнене зростання, проте це відбулося на тлі надзвичайно низької бази для порівняння у 2022 році. Через значні обсяги працівників, які залишили країну, а також внаслідок скорочення обсягів іноземних замовлень, що пояснюється побоюваннями щодо надійності виконання контрактів українськими контрагентами в умовах дії воєнного стану та російсько-української війни, що триває. Також зазнали змін ІТ-кластери: один з найбільших – харківський – опустився н декілька сходинок, поступившись місцями одеському та дніпровському, що пояснюється надзвичайною близькістю до лінії фронту (23 км від обласного центру до лінії бойового зіткнення) та регулярними атаками з боку російських окупантів по цивільній інфраструктурі. Ускладнили роботу й обмеження для керівництва ІТ-фірм відносно можливостей перетину кордону для зустрічей з іноземними замовниками, оскільки робота у суто дистанційному форматі далеко не завжди достатня для підтримання контактів і обговорення умов виконання замовлення з іноземними замовниками.

За сукупності зазначених умов, ефективність роботи проектних команд визначається здатністю менеджерів обирати надійного постачальника хмарних послуг та організовувати роботу в хмарах як для працівників, що мігрували за межі країни, так і для тих, хто продовжує працювати на території України, пропонувати зручний режим та комфортні умови роботи своїм співробітникам за кордоном, а також співставні розміри матеріального винагородження, оскільки у випадку ігнорування перелічених вимог вкрай високим стає ризик втрати співробітника внаслідок його працевлаштування до компанії-резидента тієї країни, на території якої він (вона) знаходяться у конкретний момент часу.

Список використаних джерел:

1. Прокопенко Т.О., Ободовський Б.П. Дослідження впливу компетентностей членів проектної команди на ефективність проекту в галузі інформаційних технологій. *Вісник Національного технічного університету "ХПИ". Сер. :*

Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проєктами: зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2020. № 2. С. 50–55.

2. Когут І. Аналіз факторів мотивації, які впливають на команди в інноваційних проєктах під час кризи та війни. *Економіка та суспільство*. 2022. № (40). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-16>

3. Швець В.Я., Іванова М.І., Саннікова С.Ф. Особливості мотивації персоналу в контексті оплати праці. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 13-1. С. 219–223.

4. Іванова М.І., Швець В.Я., Саннікова С.Ф., Варяниченко О.В., Бардась А.В. оціальна відповідальність як ключова компетенція забезпечення сталого розвитку підприємств. *Бізнес Інформ*. 2023. № (3). С. 176–186.

5. Чупріна М.О., Пермінова С.О. Організація віддаленої роботи проєктної команди в умовах цифрової трансформації бізнесу. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. № 35. С. 136–140.